

**Ба Шуроӣ диссертатсионии 6D.KOA-018
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17)**

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Фарҳудинов Ҷамшед Исроилович дар мавзӯи «Танзими ҳуқуқии шартномаи суғуртаи заминҳои таъиноти кишоварзӣ тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.03 - ҳуқуқи граждани; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ пешниҳод шудааст.

Таҳқиқоти диссертатсионӣ ба яке аз масъалаҳои муҳиме бахшида шудааст, ки ҳадафи асосиаш самараноку оқилона истифода бурдани ҳар як қитъаи заминҳои таъиноти кишоварзӣ мебошад. Паҳлуҳои назариявии тадқиқоти мазкур аз ҷониби олимону муҳаққиқони соҳа мавриди омӯзишу таҳлил қарор гирифтааст, аммо дар замони муосир, ки пайваста тағйирёбанда мебошад, қисме аз ин масъалаҳои, ҳамчун масъалаҳои муҳим ва ҳалталаб боқӣ мондааст.

Тадқиқоти диссертатсионии Фарҳудинов Ҷамшед аз тадқиқотҳои монанд ба он фарқ мекунад, ки паҳлуҳои нозук ва алоҳидаи шартномаи суғуртаи заминҳои таъиноти кишоварзӣ, ки айни замон дар танзими муомилоти маданӣ аҳамияти хосаро касб кардааст, муҳим арзёбӣ гардидааст.

Сохтори диссертатсия аз фаехристи ихтисораҳо, муқаддима, се боб, ҳафт зербоб, хулоса ва феҳристи адабиёти истифодашуда иборат мебошад, ки мақсад, вазифа ва мантиқи таҳқиқотро фаро гирифтааст.

Муаллиф тавонистааст, ки мавзӯи тадқиқотро бо пайдарҳамии таърихи инкишофи қонунгузорию соҳа, нақши институти мазкур дар рушди иқтисодиёти миллий, хусусиятҳои муҳиму нозуқи масъалаи мазкурро бо таъя ба сарчашмаҳои муътабари халқу кишварҳои гуногун, санадҳои меъерии

ҳукукии байналмилалӣ аз нигоҳи таърихи, назариявӣ ва соҳаҳои алоҳидаи ҳуқуқ баҳо диҳад, ки бешубҳа барои илми ҳуқуқшиносии Тоҷикистон, бахусус илми ҳуқуқи маданӣ, молиявӣ ва кишоварзӣ саҳми назаррас дорад. Бо анҷом додани таҳқиқот, муаллиф собит намудааст, ки омӯзиши мазкур на танҳо барои дарки раванди таърихи пайдоиши меъёрҳои қонунгузории соҳа, балки барои идомаи минбаъдаи рушди меъёрҳои ҳуқуқ аҳамияти муҳим дорад.

Дар ин ҷода муаллиф омӯзиши паҳлуҳои алоҳидаи масъалаи мазкурро таҳлил намуда, собит менамояд, ки бо мақсади нисбатан фарохтар фаро гирифтани суғуртакуни дар соҳаи кишоварзӣ, зарурияти қабул намудани санади меъёрии ҳуқукии махсус ба миён омадааст. Ин иқдом дар рушди низоми ҳуқуқи Тоҷикистон беназир ва саривақтӣ мебошад.

Муаллиф дуруст, қайд менамояд, ки айни замон қисме аз молу мулки хоҷагиҳои кишоварзӣ суғурта карда мешавад, аммо заминҳои таъиноти кишоварзӣ, ки иҷрои яке аз ҳадафҳои стратегияи кишвар аз он саҳт вобаста мебошад, дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ меъёри муайян мавҷуд намебошад.

Натиҷаҳои тадқиқоти бадастовардаи муаллиф аз он далолат медиҳад, ки тадқиқот ба таҳлили объективона ва ҳамаҷонибаи таҳқиқоти назариявӣ амалӣ бо паҳлуҳои гуногуни институти суғуртакуни дар муомилоти маданӣ, таҳлили натиҷаҳо ва хулосаҳои дар илм қабулгардида, муайян намудани он, таҳияи афқору тавсияҳои назариявӣ амалии рисоланавис, навоварии илмӣ ва тавсияҳо, қонунгузории миллӣ ва қонунгузории давлатҳои хориҷӣ дар самти суғуртакунии заминҳои таъиноти кишоварзӣ дар муносибатҳои маданӣ истифода карда мешаванд.

Дар диссертатсия якҷанд, масъалаҳои баҳснок ба назар мерасад, аз ҷумла муаллиф ҳангоми таҳлили масъалаҳои суғуртакунии заминҳои таъиноти кишоварзӣ ба масъалаи тарификатсия минтақҳои замин, ки барои баҳогузори хавфи сар задани ҳодиса аҳамияти муҳим дорад, дар матни автореферат кам ба назар мерасад. Омӯзиши ин амалия метавонад барои самаранок истифода бурдани таҷрибаи татбиқи муносибатҳои суғуртавӣ дар

муомилоти маданӣ, муосидат намояд. Лекин ҳолати қайдгардида арзиши таҳқиқоти анҷомдодашударо коста намегардонад.

Ҳамин тариқ, таҳқиқоти диссертатсионии Фарҳудинов Чамшед дар фазои илми ҳуқуқшиносии ватанӣ аз зумраи нахсутин таҳқиқоти илмии анҷомёфтае буда, аз ҷониби муаллиф ҳамаҷониба таҳқиқ гардида, дар он масъалаҳои назариявӣ-амалии муносибатҳои суғуртавӣ мавриди баррасӣ қарор дода шудааст ва унвончӯй сазовори ба ӯ дода шудани дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз руи ихтисоси 12.00.03 - ҳуқуқи граждани; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ мебошад.

Тақриздиханда:

**Дотсенти кафедраи ҳуқуқи маъмури
ва молиявӣ факултети ҳуқуқшиносии
Академияи идоракунии давлатии назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Каримов А.Қ.

**Имзои Каримов А.Қ.-ро тасдиқ менамоем:
Сардори Раёсати кадрҳо, коргузори
ва корҳои махсуси Академияи идоракунии
назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Ғаюров Ф.З.

17.05.2024

**Суроға: 734003 ш.Душанбе
куч. Саид Носир 33
тел: (37) 224-17-86, email: info@apa.tj.**